خراسان رضوی
روزنامه
سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی
خراسان رضوی

یک‌شنبه | ۹ خرداد ۱۴۰۰
۱۹ شوال ۱۴۴۲
شماره ۴۷۰۲

گزارش

ماجرای شرکت معدنی که مجوز محیط زیست ندارد

نگرانی اهالی دررود از ایجاد آلودگی زیست محیطی با فعالیت شرکت معدنی

گزارش

نجم الشریعه

شهر دررود با جمعیت حدود هفت هزار نفر در شهرستان زبرخان و در دامنه رشته کوه بینالود قرار دارد و به لحاظ دارا بودن مناطق بکر و طبیعی، رودخانه، مناطق سرسبز و دیدنی کوهستانی و فضای شهری با سابقه بیش از ۶۰ سال و درختان چناری که همانند تونل سبزی از این شهر محافظت می کنند به نگین سبز بینالود یا شهر آبشارها معروف شده و در بین ۱۴ شهر گردشگری کشور قرار گرفته است و علاوه بر آن با توجه به زیارتگاه های این شهر و شهرستان زبرخان پذیرای زائران و مسافران بسیاری از اقصی نقاط ایران اسلامی و کشورهای همسایه است و کمتر کسی است که با این شهر و جاذبه های آن آشنایی نداشته باشد و جزو معدود شهرهایی است که کمتر مورد دستبرد زمین خوران و ویلا سازان قرار گرفته است.

مدتی است فعالیت شرکتی برای بهره برداری از معدن سنگ آهن (از نوع هماتیت) برای استفاده در واحدهای فولاد در ارتفاعات شمال این شهر بحث برانگیز شده و نگرانی هایی را برای مردم این شهر و مسئولان محیط زیست ایجاد کرده است که در این گزارش به آن می پردازیم.

طبیعت منطقه از بین می رود

عضو سابق شورای اسلامی دررود برداشت از این معدن را باعث آلوده شدن آب و هوا و فضای طبیعی این شهر و منطقه بینالود بیان می کند و می گوید: جمعیتی حدود ۳۰ هزار نفر در شهرهای دررود، خرو و روستاهای اطراف این منطقه ساکن هستند که حدود ۵۰ درصد جمعیت زبرخان را تشکیل می دهند و قطعا از این موضوع آسیب می بینند ضمن این که حمل و نقل وسایل نقلیه سنگین برای حمل سنگ آهن از جاده موجود در شهر دررود و روستاهای اطراف به هیچ وجه ممکن نیست و زیرساخت های لازم برای آن پیش بینی نشده و در شرایط فعلی هم عبور و مرور وسایل نقلیه سواری و مسافری با مخاطرات و مشکلات عدیده ای همراه است و تاکنون حوادث متعدد جاده ای به همراه داشته است. سید "مهدی ادیب" می افزاید: احداث راه از مسیر روستای داس به معدن مذکور نیز بدون مجوز و خلاف قانون انجام شده است و باید با آن برخورد شود.

مشکلات معدن را تجربه کرده ایم

یک شهروند به تجربه مشکلات معدن گچ برای مردم (به خصوص کشاورزان) یکی از روستاهای نزدیک دررود اشاره می کند و می گوید: احداث معدن آهن علاوه بر مشکلات زیست محیطی و حیات وحش، برای مردم نیز ضرر دارد و خاک برداری در آن مکان شاید اکنون مشکلی ایجاد نکند اما در دراز مدت و در زمان خشکسالی با توجه به اینکه در ارتفاع بالایی قرار دارد و مشرف بر شهر است منبع مهم برای انتشار ریزگردهاست که از هم اکنون باید از فعالیت آن جلوگیری شود.

پیگیری فعالان محیط زیست

سید "هاشم حسینی" فعال محیط زیست می گوید: فعالان محیط زیست در شهرهای دررود و خرو در حال تنظیم شکایت از شرکت مزبور هستند. وی می افزاید: اعتراض مردم به مسئولان این شرکت در خصوص بهره برداری از این معدن و آسیب به محیط زیست و ایجاد آلودگی برای شهر گردشگری دررود متن این شکواییه است که به محض تنظیم در اختیار مسئولان قرار می گیرد.

شکایت از رئیس محیط زیست؟

رئیس اداره محیط زیست شهرستان نیشابور و زبرخان در این باره می گوید: متولی شرکتی که قرار است در معدن دررود برداشت انجام دهد از بنده شکایت کرده ،مدعی شده و من هم مورد سوال قرار گرفته ام و در این خصوص پرونده ای در دادگستری زبرخان طرح شده است. "محمدمهدی نوربخش" می افزاید: در عین حال ما در چارچوب قوانین و مقررات اقدام می کنیم زیرا جایی که قرار است به عنوان معدن آهن برداشت انجام شود، در منطقه حفاظت شده بینالود با ۷۰ هکتار وسعت قرار دارد که یک سمت آن به شهرهای دررود و خرو، روستای دیزباد و بخش دیگر آن به محدوده شهرستان طرقبه شاندیز محدود می شود.

صدور پروانه بهره برداری بدون استعلام های لازم از محیط زیست

وی می گوید: در این منطقه حفاظت شده، بدون رعایت ضوابط و استعلام های لازم از محیط زیست، توسط اداره صنعت و معدن پروانه بهره برداری معدنی صادر شده و مالک پروانه مدعی است که مجوز گرفته و باید بهره برداری را انجام دهد . نوربخش با بیان این که انواع پوشش گیاهی و جانوری از جمله قوچ و میش در این منطقه وجود دارد، خاطر نشان می کند: با توجه به پوشش گیاهی، منظر، چشم اندازهای طبیعی، گونه های جانوری، تاثیر گذاری بر کاربری های اطراف شهر دررود و روستاها، قبلا کار کارشناسی انجام و در شورای محیط زیست پس از دریافت نظر مساعد سازمان صنعت و معدن، منابع طبیعی و جهاد کشاورزی برای منطقه حفاظت شده تصمیم گیری شده و با لحاظ ارزش زیست محیطی بسیار مهم آن، نظر ما این است که نباید با فعالیت معدنی نابود شود.

رئیس اداره محیط زیست نیشابور و زبرخان با بیان این که شکایت از اداره محیط زیست در مجموعه قضایی شهرستان زبرخان انجام شده و در حال پیگیری است، تصریح می کند: آن ها به این که من به موضوع ورود کرده و اخطار داده ام معترض بودند و لذا شکایت کرده اند. محمدمهدی نوربخش می افزاید: محیط زیست شهرستان نیز با هماهنگی استان در خصوص فعالیت این شرکت ورود کرده و با طرح شکایتی در دادگستری زبرخان پیگیر موضوع هستیم. وی تصریح می کند: فعالیت این شرکت متوقف شده بود اما با توجه به این که برای این شرکت پروانه بهره برداری از طرف اداره صنعت و معدن صادر شده ، اجازه فعالیت دارند تا ببینیم نتیجه نهایی با توجه به نداشتن مجوز محیط زیست به کجا می رسد.

مشکل نبود اداره مستقل محیط زیست زبرخان

وی به نبود اداره مستقل محیط زیست زبرخان نیز اشاره می کند و می گوید: لازم است با حجم بالای ۷۰ هکتار منطقه حفاظت شده، اداره محیط زیست شهرستان زبرخان مستقل شود و نیروهای لازم به کار گیری شوند تا حفاظت همانند پناهگاه حیات وحش حیدری در بخش سرولایت و مناطق حفاظت شده رئیسی در عشق آباد با احداث پاسگاه محیط بانی به صورت دایم انجام شود. وی تصریح می کند: در صورت فعال شدن این معدن، فعالیت ماشین آلات مکانیکی، برداشت و تردد خودروها، آلودگی به همراه دارد و در معرض بادهای شدید آلودگی محیطی ایجاد می کند و باریزش نزولات جوی به دلیل از بین رفتن پوشش منطقه سیلاب به همراه دارد.

فعالیت در این معدن غیر قانونی است

یک فرد مطلع با بیان این که در خصوص این معدن بهره برداری و نه اکتشاف مدنظر است، اظهار می کند: پس از فرایند ثبت معدن توسط یک فرد باید در بازه زمانی مشخص فعالیت انجام شود. وی می افزاید: سابقه این معدن به سال ۸۴ برمی گردد که فردی در صنعت و معدن آن را ثبت کرده و با توجه به این که بعد از چند سال هیچ اقدامی انجام نداده دولت مکلف است آن را از وی سلب امتیاز و به فرد دیگری واگذار کند که در این مورد هم همین اتفاق افتاده و در این بازه زمانی (سال ۸۴ تا ۹۶) در معدن مذکور کار انجام نشده و از سال ۹۶ به بعد طی مزایده ای به یک شرکت واگذار شده و اکنون اقدام به بهره برداری از معدن کرده است. وی به نداشتن مجوز از محیط زیست با توجه به اسناد و سوابق شرکت اشاره می کند و می گوید: گفته می شود در سال ۸۴ که عملیات ثبت این معدن انجام شده، از همان زمان مدارکی دال بر موافقت محیط زیست با بهره برداری معدنی در این منطقه در پرونده مذکور موجود بوده و شرکتی که اکنون مقدمات بهره برداری را انجام داده بر اساس همان موافقت اقدام کرده است. این فرد مطلع می گوید: شرکت مذکور مدعی است که این جعل مربوط به من نیست و مربوط به افرادی قبل از من است و بنابراین گزارشی که وجود دارد موید این نکته است که در سال ۸۴ جعل اسناد انجام شده و بدون این که اداره محیط زیست مطلع باشد مدارکی دال بر موافقت این سازمان از برداشت معدنی در شهر دررود انجام شده در سال ۹۶ به بعد (هم اکنون) همان مدارک مورد استناد قرار گرفته و استفاده شده است. وی به ماده قانونی در این باره اشاره می کند و می گوید: بر اساس قانون ۲۴ معادن، اصلاحیه سال ۹۰ برای امر اکتشاف و بهره برداری از معادن، دستگاه های اجرایی متولی قانون مکلف اند پس از دو ماه در خصوص استعلامات وزارت صنعت و معدن و تجارت برنامه ریزی و اعلام نظر کنند و در ضمن بند چ قانون ۲۴ معادن به مناطق مدنظر به عنوان پارک ملی، آثار طبیعی ملی و آثار حیات وحش و مناطق حفاظت شده اشاره می کند. وی می گوید: برای معدن سنگ آهنی که هم اکنون از کوه های منطقه جاده احداث شده تا مراحل بهره برداری از آن آغاز شود، در منطقه حفاظت شده محیط زیست قرار دارد لذا باید ابتدا از سازمان محیط زیست استعلام گرفته و آن گاه مجوز برداشت دریافت کنند. وی همچنین با اشاره به تبصره ۳ همین ماده می گوید: سازمان صمت و محیط زیست مکلف اند در خصوص معادن متروکه و مسبوق به سابقه در مناطق موضوع این ماده بررسی و تصمیم گیری کنند و در صورت توافق نکردن چنان چه با در نظر گرفتن این نوع ماده معدنی و میزان ذخایر آن به نفع مصالح ملی و بهره برداری از معادن مساعد باشد، وزارت صنعت با تصویب هیئت وزیران برای راه اندازی آن اقدام می کند. این فرد مطلع تصریح می کند: بنابراین ما در این جا معدن متروکه نداریم که سابقه داشته باشد، بلکه معدن جدیدی است که باید از محیط زیست استعلام بگیرند و محیط زیست مکلف است پس از سه ماه تعیین استعلام جواب دهد که در این مورد به صراحت مخالفت کرده و اگر محیط زیست مخالفت کرد با توجه به اختلاف دو اداره، (بهره بردار) باید از هیئت وزیران مجوز بگیرد آن هم در صورتی که معدن سابقه داشته و متروکه باشد که هیچ کدام از این شرایط را دارا نیست. این فرد مطلع می گوید: محیط زیست تاکید دارد از من مجوز نگرفته اند در حالی که شرکت مزبور مجوز خود را به مرکز استان ارائه کرده است و احتمال این که اسناد ارائه شده جعلی باشد قوت دارد و طبیعتا اداره صمت استان یا فردی که در این خصوص مطلع است یا کارشناسان باید توضیح دهند در حالی که قانون صریح به دریافت استعلام تاکید دارد، نحوه صدور مجوز به این شرکت چگونه بوده است.

> رئیس اداره محیط زیست شهرستان نیشابور و زبرخان: جایی که قرار است به عنوان معدن آهن برداشت شود، در منطقه حفاظت شده بینالود با ۷۰ هکتار وسعت قرار دارد که یک سمت آن به شهرهای دررود و خرو، روستای دیزباد و بخش دیگر آن به محدوده شهرستان طرقبه و شاندیز محدود می شود

مشاهدات خبرنگار ما در محل بهره برداری که از دررود فاصله ارتفاعی حدود ۱۲ کیلومتری دارد و در بالای اولین کوه مشرف به دررود و بالای پیست پرواز با پارا گلایدر این شهر قرار دارد و فاصله زیادی با این شهر ندارد موید این نکته است که جاده ای به طول حدود ۱۵ کیلومتر از روستای داس (هم جوار شهر دررود) با امکان تردد همزمان دو دستگاه خودروی باری سنگین از کنار یکدیگر تا محل بهره برداری معدن احداث، یک دستگاه بیل بکهو، یک خودروی نیسان برای حمل و نقل لوازم ضروری، سه کانکس استراحت کارکنان و سه نیرو در محل مستقر شده اند که به محض حضور نیروهای محیط زیست و... موقتا کار تعطیل و پس از آن مجددا آغاز می شود و تاکنون مقداری سنگ معدن در قسمت بالادست روستای داس کنار راه احداثی تخلیه شده است و گفته می شود معدن مذکور حدود یک میلیون متر مکعب سنگ آهن (از نوع هماتیت) دارد و دارای ارزش بسیاری است.

پروانه بهره برداری توسط صنعت و معدن استان داده شده است

مسئول اداره صنعت و معدن شهرستان های نیشابور، فیروزه و زبرخان شروع فعالیت شرکت بهره بردار از معدن آهن دررود را در سال ۹۹ ذکر می کند و می گوید: این شرکت دارای پروانه بهره برداری است و این پروانه توسط صنعت و معدن استان پس از برگزاری مزایده و برنده شدن به شرکت مذکور اعطا شده است . "پورکاویان" میزان تناژ سالیانه طبق پروانه بهره برداری را ۵۰ هزار تن بیان می کند و می افزاید: در خصوص شکایت این شرکت در جریان نیستم.

گزارشی درباره تاثیر مضاعف قطعی برق در کمبود آب روستاها

قطعی برق تشدیدکننده تنش آبی برخی روستاهای خوشاب

گزارش

علی اکبر ملکی

در حالی که برخی از روستاهای شهرستان خوشاب در خشکسالی پیش رو دچار مشکلات قطعی آب هستند قطعی روزانه برق نیز به دلیل خاموشی پمپ ها و تاسیسات عاملی برای تشدید مشکلات آبی روستاهای شهرستان خوشاب شده است.

به گزارش خراسان رضوی، در حالی که بسیاری از کارشناسان سال ۱۴۰۰ را سال خشکسالی بیان کرده اند و آمارهای بارندگی و نزولات جوی نیز کاهش ۵۰ درصدی را نسبت به سال های قبل نشان می دهد اما سبک زندگی بسیاری از مردم تغییر نکرده است و همچنان مانند گذشته در حال مصرف آب و برق هستند و قطعی های روزانه برق نیز با قطع آب چاه های آب تغذیه کننده بر مشکلات آبی شهرستان افزوده است.

یک چهارم روستا آب ندارد!

"فاطمه سیدآبادی" از اهالی روستای سیدآباد در گفت وگو با خراسان رضوی با انتقاد از بی توجهی مسئولان شهرستان خوشاب به مشکلات بی آبی آن ها می گوید: حدود یک چهارم خانه های روستای ۵۰۰ خانواری سیدآباد بیشتر مواقع آب ندارند و فقط در نیمه شب آب وصل می شود. وی می افزاید : سال گذشته از طریق مسئولان پیگیر حل مشکل قطعی آب بودیم و مسئولان صرفه جویی و خرید منبع ذخیره آب را پیشنهاد کردند. وقتی به دهیار و شورای روستا مشکل قطعی آب را گزارش می کنیم می گویند منبع آب بخرید.

سیدآبادی با بیان این که در این ایام فقط نیمه شب به بعد حدود دو ساعت در منطقه ما آب وصل می شود و در تمام طول روز تا شب بعد آب قطع است، خاطر نشان می کند: بار قبل بیش از ۵۰ هزار تومان هزینه قبض آب را پرداخت کردیم در حالی که بسیاری از روزها آب نداشتیم.

یکی دیگر از بانوان کارگر این روستا در حالی که بغض کرده و قسم می خورد دخل و خرج زندگی مان با هم نمی خواند با بیان این که پیشنهاد مسئولان برای خرید منبع برای ما فایده ای ندارد، اظهار می کند: یک منبع آب ۵۰۰ لیتری با لوله کشی و خرید پمپ آب برای خانه شخصی چندین میلیون تومان هزینه دارد که در توان من کارگر نیست و مسئولان باید برای قطعی آب فکری اساسی کنند.

قطعی مکرر آب در بلوک تکاب

در حالی که برخی از مردم روستاهای بلوک تکاب در این شهرستان نیز از قطعی های مکرر آب گلایه دارند و از بی توجهی به رسیدگی به مشکلاتشان شکایت می کنند به سراغ رئیس اداره آبفا می رویم.

قطعی برق عامل قطعی آب

مدیر آبفای شهرستان خوشاب در گفت وگو با خراسان رضوی با پذیرش برخی از مشکلات آبی مردم در این شهرستان خاطر نشان می کند: قطعی های مکرر روزانه برق باعث شده است مخازن آبی بسیاری از روستاها در زمان قطعی برق تخلیه شود و تا زمان پر شدن و بالا آمدن سطح مخازن آب برخی اوقات برای وصل مجدد چند ساعت طول می کشد.

"جعفر اسماعیلی نیا" با ذکر مثالی با بیان این که وقتی برق برخی از نقاط قطع می شود چهار تا چاه تغذیه آب یک مجتمع آبی قطع می شود، تصریح می کند: مقصر قطع آب در این مناطق اداره آب نیست.

فرسودگی شبکه آب

وی با اشاره به وجود برخی از انشعابات غیر مجاز برای آبیاری کشاورزی و دامداری در برخی روستاها و قطع آن توسط کارکنان اداره آبفا در پاسخ به مشکلات آبی روستای سیدآباد می گوید: یکی از مشکلات روستای سیدآباد فرسودگی شبکه آب رسانی است و بعضا در برخی نقاط باعث هدر روی آب شده است.

اسماعیلی نیا با اشاره به خرید ۲ کیلومتر لوله آب و برنامه ریزی برای تعویض لوله آب روستای سیدآباد تا سوزنده می افزاید: در ابتدا مردم قول مشارکت و همکاری در این پروژه را داده بودند ولی هم اکنون برخی افراد منصرف شده اند و بودجه اداره نیز برای هزینه های اجرای پروژه کافی نیست.

مشکل استفاده از آب شرب برای کشاورزی

مدیر آبفای خوشاب از دیگر مشکلات آبی این روستا را مصرف بالای مردم و استفاده از آب شرب توسط برخی از اهالی روستا برای کارهای کشاورزی بیان می کند و می افزاید: از نظر مقدار تولید آب و تعداد مشترکین آب روستای سید آباد تقریبا با شهر سلطان آباد مرکز شهرستان خوشاب برابری می کند در حالی که مشترکین آب در مرکز شهرستان بیشتر است و مشکل کم آبی نداریم. وی ادامه می دهد: یکی دیگر از مشکلات این روستا ساخته شدن برخی خانه ها در ارتفاعات است و معمولا با افت فشار آب به ارتفاعات بالادستی آب نمی رسد.

مشکلات آبی روستای سیمان و دره یام

اسماعیلی نیا با اشاره به خشکسالی و خشک شدن برخی از چاه ها در منطقه و افت آب در برخی نقاط دیگر با توصیه به صرفه جویی مردم در مصرف آب و مدیریت منابع آبی در پاسخ به سوال خبرنگار خراسان درباره مشکلات آبی روستای سیمان و دره یام می گوید: آب روستای سیمان از قنات تامین می شود و با توجه به خشکسالی امسال احتمالا در منطقه دره یام از نیمه تابستان به بعد تنش آبی خواهیم داشت و در روستای سیمان از گذشته کمبود آب داشتیم.

آن چه که واضح است این است که با وجود مشکلات متعدد اقتصادی مردم در این روزها، قطع برق، قطعی اینترنت و قطعی آب در برخی از نقاط شهرستان عاملی برای تشدید مشکلات مردم در ایام کرونا و رسیدگی نشدن مناسب به مشکلات مردمی در ادارات شده است.

اگر چه گاهی اوقات چاره ای برای قطعی برق وجود ندارد اما با قطع برق چاه های آبی تغذیه کننده آب شرب شهرستان خوشاب قطع می شود و ذخایر آبی مخازن آبی مجتمع های مختلف جواب گوی مصرف آب در این روزهای گرم و کرونایی نیست و باید تمهیداتی برای جلوگیری از قطعی برق چاه های آبی اندیشیده و به نحوی برنامه ریزی در تغذیه برق این چاه ها انجام شود که با قطع برق یک مسیر تمام چاه های تامین کننده آب مجتمع های آبی قطع نشود.